

ÁRA 20 KORONA

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 720 K.
Félévre 380 K. Negyedévre 200 K.
Egyes szám ára — — 20 korona.

Budapest, 1923.

IV. évfolyam, 3. szám.

Vasárnap, január 21.

Az egyke és az adózás.

(—y.) Rettenetes pusztítást visz véghez az egyke a magyar falvak népében. Csak egyetlen esztendő alatt negyedmillió élet csiráját fojtották el. Eltaszítják maguktól a gyermekáldást bűnös asszonyi kezek s magvát szakítván ős családjuknak, nemzetüket is az elsorvadás sorsára ítélik. Tegyük valamit e borzasztó merénylet ellen, mert belepusztulunk!

A nemzet családokon épül fel, a nemzet jövője a családok termékenységére van alapítva. A belénk oltott életerő igazában nem is magántulajdonunk; egész nemzedékeknek van az szánva; aki tehát elveti magzatát, az nemzedékeket irt ki. És ennek a mérhetetlen bűnnek elkövetésére rendszerint a kényelem önzése ösztönöz.

Mert a családi tűzhely fenntartása, a gyermekek nevelése nagy gonddal jár. Gyakran emberfölötti megerőltetéssel küzdenek a sokgyermekűek

Madách Imre sírja Alsó-Sztrégován.

azért, hogy az államnak polgárokat nevelhesse nek fel. Betetőzésül az életterheknek az állam is a családfenntartókon akar legtöbbet keresni. Gondoljuk csak fel, milyen aránytalanul van a családfő közvetett adókkal megterhelve: hiszen a fogyasztási adót annyiszor fizeti, ahány családtagja van. És ez rettenetesen sokra rúg, mert nemcsak a hús, a só, a cukor, a szesz esik fogyasztási adó alá, hanem általában minden vámtétel, sőt a luxus- és forgalmi adó is fogyasztási adó módjára hat, így aztán az állam jövedelméhez mindenki annál nagyobb résszel járul hozzá, minél több gyomrot kell kielégítenie.

Már micsoda igazság az, hogy a közjövdelem gyarapítására a boldogtalan családapákról hat bőrt is lefejtünk! Folytatódik a kimételettség ott, hogy a banktörlesztés a jövedelemből levonható, de hogy a gyermekek fenntartásáért és neveltetéséért mennyivel tartozunk, azzal a fináncpolitika nem törődik. Hiszen ezzel valósággal büntetik a családokat és jutalmazták azt, aki csupán a saját személyéért él!

Le kellene szállítani a többgyermekű családok adóját s a hiányt kivetni az agglegényekre. Azt az elvet kellene elfogadnunk, hogy minél több a gyermek, annál nagyobb legyen az adómentes létminimum. Ne akarjon az állam keresni a gyermekeken.

A gyermek a nemzet kincse. Minél több a gyermek, annál inkább gyarapodik az ország vagyontermelő ereje is. Kimélje tehát az adópolitika azokat a forrásokat, amelyekből a gyermekáldás és ezzel létének biztosítéka ered.

Budapest, január 20.

Álom és valóság. Lökösháza és Arad között húzódik a trianoni országhatár. Újév fordulóján a román katonai őrs lövöldözni kezdett, mire a magyar őrség nem válaszolt. Másnap a románok megint lövöldöztek, mire a megtámadott két magyar vámőr visszatűzelt. Sebesülés, vagy haláleset nem történt. Ezek után az lett volna a természetes, ha a magyar kormány a bukaresti kormánynál tiltakozik a határsértések ellen s a román kormány udvariasan kimagyarázza a dolgot. E helyett azonban a román-cseh és szerb kormány fordult szombat este «demarssal» a magyar kormányhoz, sőt szelidebb formában a nagy antant is megkereste a magyar külügyminisztert, hogy szerelje le a Magyarországon észlelhető támadó szándékot a szomszédállamok ellen. A magyar külügyminiszter nagyon helyesen válaszolt a nyugtalanító szomszédok követeléseinek, hogy támadó szándéka Magyarországon sem a kormánynak, sem másnak nincs. Mi a kisantant harapófogójában még élni is nehezen tudunk, nehogy háborúra gondoljunk. Ez a valóság. Arról azonban sem a magyar kormány, sem más nem tehet, hogy minden jó magyar ember állandóan a régi Magyarországról álmodik, mely a Kárpátoktól az Adriáig terjed. Hiszen ezeréves volt ez az ország, hogyne lenne álma mindenkinek ezen a földön?! Már most hogyan lehessen állítani, hogy erről álmodjanak a magyarok milliói?! Arra egy kormány, de még egy hadsereg sem képes. Ha ezen álmom miatt rémképe-

ket látnak szomszédaink s már látják, mint vonul föl Héjjas Iván százezer emberrel Nagyvárad ellen, ha végül emiatt a román hadsereget fővonultatják a határra, arról igazán nem tehetünk.

A spekulánsok meg a gazdák. A liberális ujságok megint jajgatni kezdtek a drágaság ellen, mert a búza ára 9.000 koronáról visszatért régi színvonalára. Míg az ipari cikkek és az ujságok drágultak, addig csöndben voltak. Mindenkinek szabad árat emelni, csak a gazdáknak nem. De nézzük csak a búzaári emelkedést. Nem a gazdák emelték a búza árát, hanem a börzei spekulánsok. Az történt, hogy a börzén pár hét óta suttyomban, azután nyíltan elkezdtek adni-venni a papiros búzát. Határidőre — márciusi és áprilisi szállításra — kötöttek gabonaadásvételi üzleteket a jó börziánerek, akiket világért nem bántanak a liberális és szocialista ujságok. Márciusra és áprilisa 13–14 ezer koronájával adták már egymásnak a búzát, ami nincs. Persze így emelkedett a búzaár a napi forgalomban is. És a spekulánsok üzemeiért, liberális szokás szerint, megint a gazdákat ütötték. Nagyon jól tette a kormány, hogy erőlyesen utasította a tőzsdét a gabonahatáridős üzletek betiltására. De nézetünk szerint úgy kellene megrendszabályozni a börzét, hogy az meg se kísérelhesse, hogy más téren is főforrása legyen a drágaságnak.

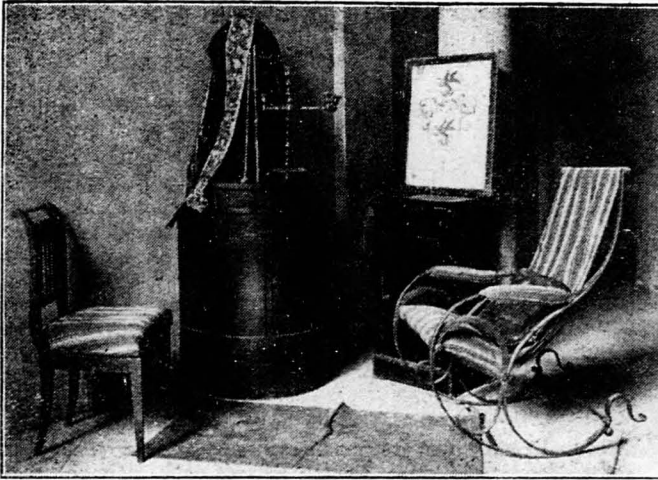
MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

A román kormány hivatalos távirati ügynöksége azt a hírt terjesztette el, hogy két magyar katonai osztag Lökösházánál, Arad mellett állépte a magyar határt. Ezzel szemben a magyar katonai hatóságok minden kétséget kizáróan megállapították, hogy magyar területen rendes járőrszolgálatot teljesít.

vámőrjárőrre a románok 30–40 lövést tettek

és a járőr a lövéseket viszonzta. Ez a támadás harmadnap éjjel megisméltődött. A román és a cseh sajtóiroda adatai tehát elejétől végéig koholtnak bizonyultak. A román hatóságok légből kapott valótlanúságok terjesztésével zavarják meg Magyarországot nyugalmát, mert az a céljuk, hogy Magyarország jó hírnevét lerontsák. A magyar kormány teljes igazának tudatában bármikor hajlandó a határvillongások megvizsgálását nemzetközi szervre bízni és egyúttal utasította párisi, londoni és római követünket, hívják fel a kormányok figyelmét a kisántant távirati irodájának és sajtójának már hetek óta folytatott sajtóhadjárata. Daruváry Géza, a külügyminisztérium vezetésével megbízott igazságügyminiszter a nemzetgyűlésen is előadta a tényállást és kérte a nemzet közvéleményét, hogy ebben az ellenünk mesterségesen keltett izgalomban tartsa meg magához méltóan hidegvérét. A bukaresti magyar követ különben a román kormánynál is tiltakozott a határsértés és a hazugságokat gyártó sajtóhadjárat ellen.

A nagyántant budapesti követi jegyzék útján barátságosan felhívták a magyar kormány figyelmét azokra az eseményekre, amelyek a magyar-román határcíndenst megelőzték. A kisántant budapesti követi nevében Stircea román követ kifogásolta, hogy Magyarországon a békeszerződések és a szomszédos államok ellen hosszabb idő óta izgatás folyik és a magyar kormány részéről szükség volna ennek a propagandának a megszüntetésére. Daruváry Géza külügyminiszter válaszában hangsúlyozta, hogy Magyarország szabad ország, ahol nincs sajtócenzúra és a népgyűléseken is szólásszabadság uralkodik. A kormánynak tehát nincs módjában a tüntetések megakadályozása. A magyar kormány

Képek Madách Imre születésének százéves fordulója alkalmából.

Január hó 21-én lesz száz esztendeje annak, hogy az «Ember tragédiája» világhírű magyar költője világra jött. A lángeszű költő emléke előtt hódolunk akkor, amikor a költő erekiyéit bemutatjuk olvasóinknak. — *Bairól*: Pipaszekrény, éjjeli szekrény, vas hintaszék gyertyatartó, csengetyűhúzó, halotti tábla. — *Jobbról*: A költő kedves bútora. A képen helyet foglal *Lázár Pálné*, a költő unokája

azonban teljesen békeszerető és a közvéleményre is igyekezik megnyugtatólag hatni.

A határmenti lakosság tényleg tartott gyűléseket, nevezetesen *Békéscsabán* és *Oroszúján* és ezeken a gyűléseken a trianoni szerződés szellemében

követelték a határkiigazítást,

mert ezt a békeszerződéshez csatolt *Millerand*-féle kísérőlevél is kilátásba helyezte, az ántánt azonban mit sem tett a megszállott területen élő három és félmillió magyar kisebbség jogainak megvédésére.

A nemzetgyűlés folytatta a *felhatalmazási törvényjavaslat* tárgyalását. *Sokorópátkai Szabó* István megtorlást sürgetett a földreform gáncsvetői ellen. A földreformot végre kell hajtani, de nem olyan radikálisan, hogy ezáltal a többtermelés szenvedjen. Majd rámutatott, hogy a *gazdáktól az adózás terén már nem lehet áldozatot kívánni*. *Csizmadia* András a falu népe érdekében emelt szót és tiltakozott az ellen, hogy a drágaságnak a falusi lakosság az oka. *Széchenyi* Viktor gróf a földreform gyakorlati végrehajtásáról beszélve rámutatott, hogy a *nagybirtokosoknak kilencven százaléka a saját érdekében hive a földreformnak* és a földreformmal kapcsolatban sürgette a *gazdasági szakoktatás* behatódóbbá tételét. *Biró* Pál nagyszabású beszédben a külső kereskedelemről szólott és a *rendszeres iparfejlesztés* fontosságát hangsúlyozta. *Simon* János bejelentette, hogy a kisközgazda-képviselők kitaranak régi programjuk mellett és a falusi nép a helyes irányítást felülről várja. A maga részéről azt kívánja, hogy csak *egy templom legyen: Magyarország és egy felekezet: a hazaszeretet*. *Fráter* Pál a földreformtörvényt bírálta és véleménye szerint helyesebb lett volna a földreform helyett a *kisajátítási törvényt* módosítani. A Földbirtokrendező Bíróság fölé följebbviteli fórumot kívánt.

A Kisközpárt mult héten tartotta ebben az esztendőben

első pártvacsoráját,

amelyen *Nagy* Emil köszöntötte fel *Bethlen* István gróf miniszterelnököt. A miniszterelnök hosszabb válasza keretében felhívta a figyelmet, hogy a külpolitika terén olyan események várhatók, amelyek bizonyára

új Európát teremtenek,

mert már végéhez közeledik az az idő, amikor a győztes hatalmak egységes akarattal diktálják Európa sorsát. A jóvátétel kérdésében az az álláspontja, hogy itt nem a kormány, hanem a nemzet egysége hivatott dönteni. Végül hevesen

fakad ki azok ellen, akik az országban a magyar valuta leromlására mernek spekulálni. A miniszterelnök bejelentette még, hogy *a kormány hajlandó a kisebbséggel együtt működni*, de ha a kisebbség erre nem hajlandó, akkor csak azt válaszolhatja: *veletek, ha lehet, de nélkületek, ha muszáj!*

Bethlen István gróf miniszterelnök a Kisközpárt külügyi bizottságában bizalmasan tájékoztatta a képviselőket az időszerű külügyi kérdésekről. A jóvátétel dolgában egyelőre semmi döntés nincs és ezért

a jóvátétel összegéről szóló híresztelések csak rosszindulatú kitalálások.

Vass József dr. népjóléti minisztert a zalaszentgróti kerületben egyhangúlag nemzetgyűlési képviselőnek választották.

+MEZŐGAZDASÁG+

A lovak nagyvilágából. Irta: Kis Mihály.

1. Az arabs ló.

Ki ne ismerné e szegény csonka országban azokat a szép *arabs* lovakat, melyeket a magyar állam a már több mint száz esztendeje fennálló komárommegyei *bábolnai* ménesben nevel? Ki ne tudná, mit jelentenek ezek az idegen hangzású nevek: *Ságya*, *Sziglavi*, *Juszuf*, *Gazlán*, *Óbaján* és egyebek, melyeket a *Bábolnáról* az állami méntelepekbe s onnét az ország minden vidékére kikerülő remek szabású, eleven természetű, nyalka járású arabs ménnek viselnek? Ezeket a furcsa neveket nem úgy kapták azok, mint, teszem azt, ahogy nálunk a kancacsikót pl. *Julcsának* vagy *Tündérnek* nevezik. Ez az ő öröklött családnevük, melyet — akár csak az emberek között fennálló szokás szerint is — magával hozott az ősapjuk, abból a távoli keleti őshazából, *Arábiából*, ahonnan a magyar kormány időközönként ilyen vérfrissítőket, szokott hozatni.

Az arabs lónak nagy része van az egész művelt világ nemes lovai tenyésztésének a megalapításában. Évszázadokkal ezelőtt, a történelem homályába visszanyúló középkorban, a jeruzsálemi szent sírt látogató daliák és lovagok hozták visszajertükben magukkal a lovak e legnemesebbjeit, talán a legelsőkként. Később, amikor az e lovat tenyésztő arabs nép *Afrikán* át *Spanyolországba* hatolt, a török pedig

Konstantinápoly felől terjesztette ki Európa felé mindinkább növekedő világhuralmát, már szinte özönével került az arabs ló hozzánk is. Nálunk igen jó hatással volt a nemes arabs lónak befolyása, mert az őseinkkel magukkal hozott, szintén keletű véru magyar lóban rokonverre talált. Ilymódon bennünket közelebről érdekelhet az arabs lónak távoli hazája, annak ott való tenyésztése és életfolyása.

A jeruzsálemi szent földtől keletre és délkelet felé terjed a szíriai sivatag kietlen, homokos és köves területe. Sátoros cigányok módjára barangoló, fölfegyverkezett arabs vándortörzsek lakják, oly gyéren, hogy a ló vagy öszvér vagy épenséggel teve hátán utazó vándorcsoport (karavánnak nevezik az ilyent) néha napokig nem találkozik emberfiányi élő lényvel, sem vetéssel, sem gyepek területtel. Még vizet sem látni messze földön, hacsak valamely pihenő állomásra nem érünk, ahol egy-két török katona őrzötte, kőbe vájt kútfele akadunk, mely azonban csak akkor telik meg vízzel, ha nagy ritkán megered az eső. Nappal akkora a hőség, amihez képest a mi áldott Alföldünk kánikulája még hűvös időszámba mehet; éjjel pedig néha lehül a levegő annyira, hogy a bundát is elviselhetjük. Itt tölti élete javarészt a beduin-nak nevezett vándor arabs nép. Itt vándorol, púpos tevéit sanyargatva, nevelve, míg el nem adja, mert ez a legfőbb foglalkozása. A teve tejéből, húsából él is nagyjából — no meg azután egy-egy kis rablásból is, melyet időközönként elkövetnek az egymásközt örökké hadakozó vándorcsoportok egymáson, de a kellően fel nem fegyverkezett utazó és árút szállító karavánokon is. Lovuk aránylag kevés van, de az is örökké nyergelve, még amikor sátorot ütnek és táboroznak is. Ilyenkor béklyókba verve ácsorognak éjjel-nappal, szélben, viharban a sátrak mellett; ha elvéve akad némi száraz fűfele vagy haraszt, azon rágódik a kanca, a csikó. Abrakul, ha jut, egy-egy marok árpát vagy datolyát kap, mely azonban nem a sivatagban terem, hanem annak északkeleti határában, az Eufrátesz és Tigris folyók által termékenyített Mezopotámiában, ahol a bibliabeli Babel (Babilon) város romjai még ma is láthatók s amelynek fővárosa az Ezer és egy éjszaka gyönyörű meséiben sokat említett Bagdad városa. Itt, a folyók környékén, már falvakban laknak az arabusok és mezőgazdaságot űznek. Lovuk a sivatagi lónál nagyobb és teltebb, mert jobban tartják és mert nem kell annyi nélkülözést, fáradságot, szélvihart és hideg-meleget egyaránt elszenvednie.

Nem is ezt a kissé puhább mezopotámiai lovat szokták hozzánk elhozni nemesítő gyanánt, hanem azt az igazi sivatagi arabs lovat, mely olyan edzett, mint az acél, úgy jár, mint a

szellő és remekül szép és nemes, amellel szelet, vihart álló és végtelenül kisigényű. Azért ilyen, mert az arabs szereti a lovat és meg tudja azt becsülni: a jó és szép kancát a világért sem adná, hanem megtartja magának. Csakis a legjobb csődörhöz viszi, ha naphosszat kell is érte vándorolnia. Már a csikót is úgy neveli, az Isten szabad ege alatt, hogy izmai, inai acélosodjanak, tüdeje hatalmasan fejlődjék. Nem úgy, mint némely honi kiscigazda teszi, aki a jó kancacsikót rendesen eladja, a hitványat pedig magának tartja; aki, mert kedvezni akar a csikónak, azt meleg, rosszlevegőjű istállóban tespedve hizlalja, amitől puha tehetetlen döggyé válik. S azután az arabs, ha szűkösen tartja is a lovat, csikóját, az abrakot (az árpát, mert zab ott nem terem) nem sajnálja tőle, mert tapasztalatból tudja, hogy az a csikó másik nevelő anyja. Nálunk meg némelyik kiscigazda szalmán, szeméten sanyargatja a csikót fősvénységéből, úgy hogy három éves korában is egyévesnek látszik; csak kora szerint érdem! a ló nevével, testállása, formája szerint pedig holtáig fejletlen, vézna csikó marad. Régen, igen régen híres, művelt nemzet volt az arabs. Nemtörődömsége folytán kétezer évek után koldussá lett a népe. Csak a ló iránti szeretete és hozzáértése maradt meg a mi napjainkig is. Ebből okulhatunk mind a jónak követésében, mind a rossznak elkerülésében.

A kiscigazda nyúlketrecze.

Irtá: Anghi Csaba Geyza.

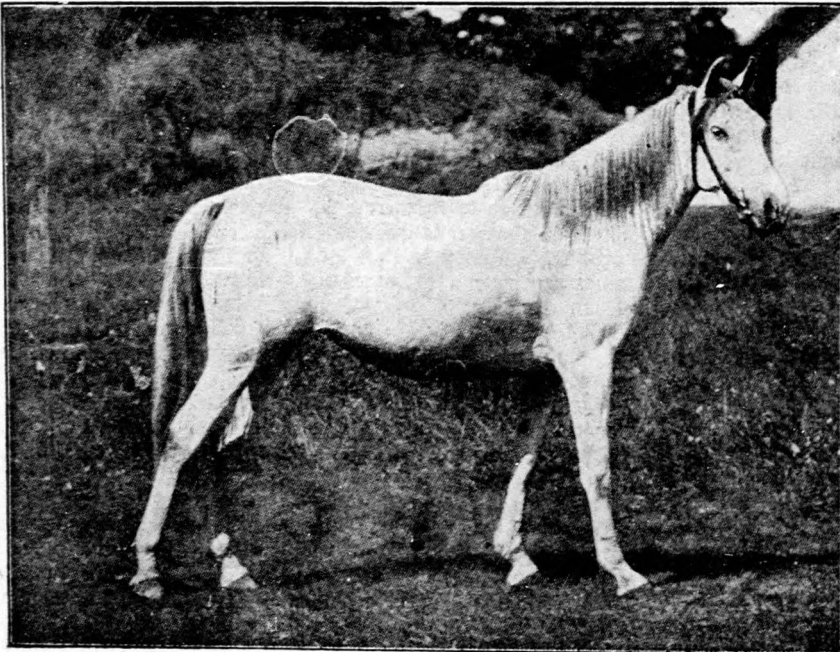
Soha se okozzon nagy gondot nekünk, hogy nyulainkat hol helyezük el. Egyáltalán nem érdemes nagy költségekbe verni magunkat s drága nyúlházakat építeni. Hagyjuk azt a nagytenyésztőnek, ahol az kifizeti magát. A kiscigazda nyúlháza egy egyszerű láda, amelynek hossza 1 méter, szélessége és magassága 60—70 centiméter. Ekkora hely épen elég egy nyúlnak, de ekkora szükséges is, mert hiszen a nyúl bármilyen igénytelen is, már természeténél fogva virgonc állat s szeret ugrádozni. Ennek dacára a kiscigazda nyúltenyésztőnél nem fizetődne ki, ha sokat fektetne be a nyúlketreczekbe. Innen ered sokszor az a tévhit, hogy a nyúltenyésztés nem jövedelmez. Dehogy nem! Dehát akkor nem is hozhatna hasznot, ha 3—4 állatnak palotákat építenénk, mikor ezt a szolgálatot egy láda is megteszi.

Főkövetelmény, hogy száraz, világos, de nem napsütötte helyen legyen a ketrec. Könnyen tisztítható legyen. Mennyire rossz hatással van az emberre az, hogy ha egy nyúlketrec

mellett elhaladva, a többnapos állott vizelet szaga szinte könnyekre fakasztja! De nem jó ez sem a nyúlnak, amelynek bőrét marja ki a vizelet, s szaga szemét, tüdejét teszi tönkre, sem a fának, melyből a ketrec épült, mert ezt elkorhasztja. Árt a nyúlnak a légvonal is. Kerüljük tehát az ilyen helyre való ketrec elhelyezését. A ketrec kutyától, macskától, menyétől, patkánytól, ragadozó madaraktól védett helyen legyen. Sötét, nyirkos, dohos ol egyáltalán nem használ állatainknak s ha ilyen helyen van a ketrec, ne csodálkozzunk, hogy nem érünk el semmi eredményt.

A ládát osszuk két rekeszre. Egy kisebbre s egy nagyobbra. A kicsiben fog az anya elleni, a nagyobbban kapja a takarmányt és ide fog üríteni is, mert a nyúl rendes állat és ahová egyszer ürített ketrecében, ezentúl mindig oda fog járni.

A meg nem evett takarmányt ne hagyjuk a ketrecben rothadni. A vizelet lefolyásáról vagy úgy gondoskodunk, hogy a ketrecnek lejtős fenekét adunk, amit (ha van a háznál) bádoglemezzel célszerű fedni, vagy bőven almozunk. Ez különösen prémnyulaknál lesz fontos. Alom anyag lehet: szecska, szalma, lomblevél,

Bábolnára hozott arabs telivér kanca.

homok, fűrészpör, tőzeg. Utóbbi a legjobb, mert ez annyira magába issza a vizeletet, hogy szaga alig érezhető. Prémnyulak alá fűrészpörrel ne igen almozzunk, mert az nehezen tisztítható ki a prémből, de ha a fűrészpörrel homokkal keverjük, akkor evvel is lehet almozni. Általában avval almozzunk, amiből sok van és olcsó, vagy éppen semmibe sem kerül.

Okos dolog a ketrec fejekét egymáshoz közel álló lécekből csinálni. Így az ürülék is lehull, meg a vizelet is lefolyik s ekkor almozásra sincs szükség.

A nyúltrágya igen heves hatású trágya, miért is össze lehet keverni a szarvasmarha hideg trágyájával.

A ketrecet télen szalmatakaróval borítjuk be s kissé bővebben almozzunk, mint nyáron. Ha azonban van valami zárt helységünk, pl. istálló, padlás, akkor nem is kell letakarni a ketrecet, mert a hideget elég jól tűri a nyúl és ilyen helyen nem kell aggódnunk, hogy nincs elég melegben.

A lóherevetőmag. Mint általában a vetőmagvak, úgy a lóherevetőmag is csak akkor lesz megfelelő, ha tiszta, azaz gommagvakkal nincs vegyítve, ha kellő csírázóképesége megvan, tehát érett és nem túlöreg, ha telek súlyosak a magvak. A lóherénél még két körülmény érdemel különös figyelmet; hogy ne tartalmazzon a heremag arankamagvakat és ne olaszországi származású, hanem magyar legyen. Ha tehát magunk fogunk magot hereföldünkön, semmi esetre se kaszáljuk a csépelendő közé a tábla azon részét, hol az aranka sárga foltjai mutatkoztak, mert akkor a herefőjtő élősködőt is közévetjük jövő évi hereföldünkre. Ha pedig vásároljuk a heremagot, csak ólomzárolt zsákból vegyünk, melyet ólomzárolás előtt hivatalos közegek megvizsgáltak és arankamentesnek találtak. Illetékes tényezők arra is fölhívták a közelmúltban a gazdák figyelmét, hogy olasz vetőmag került ismét forgalomba. Ez azért kevesebbet ér, mint a magyar mag, mert az Olaszország klímája alól származó heremagból kelt here igen gyenge fagyállóképességű és nem is terem annyit a mi éghajlatunk alatt, mint a nálunk már meghonosult here.

A szállítandó gyümölcsfa csomagolása. Ha a kiásott fát télen, illetőleg tavaszal szállítjuk, azt gondosan be kell csomagolni hogy meg ne fagyjon és ki ne száradjon. A gyökérzetet mártjuk be agyag, pelyva vagy porhanyó trágya pépjébe. Majd kössünk kévébe annyi fát, amennyit egy ember a fel- és lerakásnál kényelmesen elbírná és e kévét polyázzuk be zsúpszalmába. Ha a rendeltetési helyükre érkező fák rancos héjúak, akkor túlságosan kiszáradtak. Ezen úgy lehet segíteni, hogy 1—2 napra vízbe állítjuk gyökérzetüket. Ha a héj ennyi idő után nem simul ki, akkor a fa nem alkalmas a kiültetésre. Hasonlóképp rosszul volt csomagolva az a fa is, mely útközben elfogyott.

A burgonya mint lóabrak. A szokásos lóabrakok nagy ára következtében figyelmet érdemel az a körülmény, hogy a szemes lóabrafélék burgonyával is pótolhatók. Nálunk ugyan még a gazdák irtóznak attól, hogy a «nemes» állatot oly takarmánnyal etessék, mint a sertést, de a praktikus német lótenyésztők már évtizedekkel ezelőtt meggyőződtek arról, hogy a burgonya lóval minden emésztési zavar és a ló mozgékonyaságának vesztesé nélkül etethető. Nyers állapotban is etethető ugyan: főszeletelve és szecskával keverve, de így legfőképpen 4—5 kilogrammot kaphat naponta egy ló, mert különben a hasmenés veszélye forog fönn. Párolt és főtt burgonya azonban a zab vagy másnemű szemesabrákot teljesen pótolja. Természetes, hogy a régi abrakolásról az újra csak fokozatos átmenettel térjünk át, azaz nap nap után egy keveset vonjunk el a régitől és ennek arányában növeljük a főtt, illetőleg párolt burgonyát. A főzövet ki kell önteni. A párolt burgonyából naponta egy lóra 8—10 kilogrammot számíthatunk, tehát egy etetésre 3—4 kilogrammot. A lemezt adagot keverjük el szecskával és így helyezzük a jászolba. Ha reája némi sót is hintünk, akkor még nagyobb étvágyal fogja a ló elfogyasztani. A németek tapasztalatai szerint semmiféle emésztési zavartól sem kell tartani akkor, ha a burgonyagumókról a főzés előtt a sarat jól letisztogatjuk, a rothadt részeket és csírákat félredobjuk és a jászolnak gyakori tisztogatására is különös gondot fordítunk. Ha a jászol sarkaiban visszamaradt burgonyatörmelék ott megsavanyodik, akkor természetesen fönnforog a gyomorrontás veszélye; ezért nem fog ártani hetenkint a jászlak belsejét kíméselni.

Fadlallah magyar ezredes alkuszik az arabsokkal.

A boroshordó kénezése. Ha a kénrudat meggyújtjuk, akkor a kén a levegő oxigénjével egyesül és így a SO_2 szűrés, fojtószagú gáz alakjában száll föl a levegőbe. E kén gáz öltetős hatású a penészgombákra és más mikroorganizmusokra. A borkezelésben igénybe vesszük a dezinficiáló hatását olyképen, hogy a kimosott és üresen álló hordókban égetünk el kénét. A kén gáz a zárt hordóban egy ideig visszamarad és így elpusztítja a dongák belső fölületére jutott penészgombákat. Ha azonban a hordók tartósan üresen állnak, akkor többször meg kell ismételnünk a kénekezést. Rendszerint havonként kénezik az üres hordókat, még pedig 1 hektoliteres hordóba 3 gramm kénét égetnek el, a nagyobbakban megfelelően többet. Kénezni szokták ilyképen az olyan hordót is, melyben van ugyan bor, de nem egészen telve. Ilyenkor a bor fölötti légürben azért fejlesztenek kén gázt, hogy a bor föllete meg ne virágosodjék vagy rajta ecetthártya ne képződjék. Gyenge kénezésnek a fehér borokra sok esetben azért is kedvező hatása van, mert világos színüket tovább megtartják s nem barnulnak meg időelőtt.

TANÁCSADÓ

Kérdés. *A fiam, mint kádár, most szabadult fel. Dolgozhat-e saját szükségletemre és hol vásárolhat kádárszerszámot? (F. J., egy régi olvasó.)* — **Felelet.** Dolgozhat. Első Magyar Acélárú- és Szerszámgyár Budapest, V., Berzenczey-utca 39.

Kérdés. *1923-ban töltöm be 21. életévemet, kimehetek-e Amerikába, kell-e szülői beleegyezés és milyen okmányok szükségesek? (Egy hű előfizető.)* — **Felelet.** Az útlevelet a községi előjáróság útján a belügyminisztériumtól kell kérelmeznie. Szülői beleegyezés okvetlenül szükséges. A kérvényhez szükséges okmányok: születési bizonyítvány, községi ú. n. helyhatósági bizonyítvány, erkölcsi bizonyítvány, szülői beleegyezési nyilatkozat, valamint az amerikai rokontoól beküldendő nyilatkozat, ú. n. effidevid. A honvédelmi minisztériumtól is kell engedélyt nyernie.

Harangművek r.-t. Szentelések voltak a legutóbbi napokban: Ref. Szabadszállás, Szt.-Ferencrend Máriapócs, ref. Mezőcsát, gör. kath. I. sz. Nagyléta, gör. kath. II. sz. Nagyléta, ref. Nagylétán, ref. Rinnyahosszúfalu, rom. kath. Nagyszakacsi, rom. kath. Tápósztele, (630 kg. harang, melyet ottani kisbírtokos, Józsa Sándor és neje adományozott az egyháznak, a felszentelést Zadravecz István püspök végezte), rom. kath. Kenderes, ref. Kenderes, ref. Erdőcsokonya, (nagyatádi Szabó István földművelési miniszter jelenlétében fényes ünnepi keretben ment végbe), rom. kath. Aldebrő, rom. kath. Somberek, ref. Derecske. 1923 január 2—10. közötti időben az alábbi helyekre szállított a Harangművek r.-t. harangokat: Legyesbénye rom. kath., Gyüre ref., Iván rom. kath., Üllő rom. kath., Hejőháza ref., Dunaszentgyörgy ref., Rinyajúrp ref., Demecser ref., Újszentiván rom. kath., Csanádapáca rom. kath., Zengóvárnok ref., Sátorhely rom. kath., Tiszszederkény ref.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Állási eljárás alá kerülő birtokok.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság 1923 január hó 1—6-ig megváltási eljárást rendelt el az alábbi községekben és birtokokra. *Drégelypalánk* községnek — (házhelyekre); *Rábabeszécs* községnek — papói prépostság birtokaira; *Mihályi* községnek — Borthoduszky Antal stb. birtokaira; *Harka* községnek — Sopron város birtokaira; *Bojaszentiván* községnek — kalocsai érsekség birtokaira; *Kissároslak* községnek — Dómi Gerő Antal stb. birtokaira; *Prónayfalva* községnek — Spitzer Lipót stb. birtokaira; *Szentlőrincáta* községnek — Bognár Miksa és Prónay György báró birtokaira; *Nagyecsed*, *Fübiánháza*, *Mérk* és *Vállaj* községeknek — Piret de Bihain Lajosné báróné, Károlyi Georgina grófnő birtokaira; *Tyukod*, *Nagyecsed*, *Patyod*, *Szatzmár-örökítő*, *Porcsalma* községeknek — Freund Sándor stb. birtokaira; *Tök* községnek — Darányi Béla birtokaira.

A nagykanizsai szőlősgazdák az új bortörvénytel sérelmeznek.

Nagykanizsa és vidékének szőlősgazdái január 1-én nagygyűlést tartottak, amelyen az új bortörvénnyel foglalkoztak. A nagygyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben tiltakozott a törvénynek olyan rendelkezése ellen, hogy a „*direkt termék amerikai szőlőből*” szűrt borok csak az illető fajú borra való elnevezés alatt hozhatók forgalomba és hogy ilyen fajta borokat háziasításra felhasználni tilos. A szőlősgazdák határozatukban hivatkoztak arra, hogy ez az intézkedés megbénítaná a vidék borkereskedelmét. Ez a vidék más szőlőfajták termesztésére teljesen alkalmatlan s egyébként is a „*direkt termék amerikai szőlőből*” készült bor egy százalékkal erősebb, mint másfajájúak s eddig teljes megalégedésre talált vámkülföldön.

Dohánytermelők járandóságának kilizetése.

Tekintve, hogy az idei dohánybevéltés alkalmával a kincstári dohánytermelők részére igen nagy összegű járandóságok utaltatnak ki, a dohányjövédéki központ igazgatósága intézkedett, hogy amennyiben a termelők a járandóságot megbízott úttján és nem személyesen kívánják fölvenni, a beváltás alkalmával közjegyzőileg vagy községi előljárással által hitelesített írásbeli meghatalmazást küldjenek a beváltó hivatalnak.

Tejipari üzemvezetők szakvizsgája.

A tejipari üzemeknél alkalmazott, alaki képesítéssel nem bíró üzemvezetők szakvizsgára való jelentkezésének határidejét a földművelésügyi miniszter 1923. évi június hó 30-ig hosszabbította meg. A vizgák engedélyezése iránt a „*Tejipari üzemvezetők országos vizsgáló bizottságának elnöke*” címére (Budapest, földművelésügyi minisztérium, II. emelet, 201. ajtó) intézendő kérvényhez mellékelni kell: a) születési anyakönyvi kivonatot (vagy keresztlevelet), b) egy évnél nem régebbi hatósági erkölcsi bizonyítványt, c) hatóságilag igazolt működési bizonyítványt. A vizsgáló bizottság a következő üzemcsoportok vezetésére ad ki képesítést: 1. nagyvárosi tejellátó üzem, 2. kisvárosi tejellátó üzem, 3. nagy tejgyűjtő- és hűtőállomás, 4. kis tejgyűjtő-állomás, 5. nagy vajgyártó-üzem, 6. kis vajgyártó-üzem, 7. főlőző állomás, 8. sajtgyártó-üzem, 9. túrógyártó-üzem.

Január 30-ig kell bejelenteni a gőzekék számára való szénigényléseket.

A szénkormánybiztos felhívja a kisgazdákat, hogy a tavaszi gőzeszántáshoz szükséges szénmennyiséget január 30-ig jelentsék be nála. A kiutalás bélyegtelen kérvényben kérelmezendő, de hatósági igazolvánnyal igazolandó a felszántandó terület nagysága, tekintet nélkül arra, hogy a múlt évben részestül-e szénkiutalásban vagy sem. A szántógép-

vállalkozók a saját részükre nem kaphatnak szénét. Ebben a kedvezményben csak az a gazda részesül, akinek földjén a vállalkozó a szántást végzi. Az elkésett vagy hiányos földszerezési kérvényeket nem veszik figyelembe.

A szén árának újabb megállapítása.

A kereskedelemügyi miniszter az 1922 harmadik énegyedére a barnaszén országos átlagárát 374 koronában, a fekete szén országos átlagárát pedig 478 koronában állapította meg.

A „Vasárnap” Petőfi-darabjának sikere.

A „Vasárnap” Petőfi Sándor szelleme előtt akart hódolni, amikor darabot íratott és a falvak műkedvelőinek rendelkezésére bocsátotta. Tudtuk, hogy elhatározásunk mindenütt örömmel talált és abban sem kételkedtünk, hogy műkedvelőink a darab színrehozásával rójják le hálájuk adóját a nagy költővel szemben. Az első, akik siettek hírül adni nekünk, hogy sikerrel járt nemes vállalkozásuk, az *Újfehértói* műkedvelők voltak. Levelük így hangzik:

Újfehértón (Vadapuszta), a Csanak-tanyán, a hazafias érzésű tanyai lakosság kitünő előadás keretében áldozott Petőfi emlékének, megértő és nagyszámú közönség jelenlétében. A programot a Nemzeti Hírszolgálat nyitotta meg, utána *Gönczi* János tartott beszédet, majd színre került a *Vasárnap Petőfi* színműve. Ennek lepergése után *Szabó* Gyula igazgatótanító ismertette Petőfi életrajzát, végül hat tanyai gyermek Petőfi verseket szavalt. A szindarab rendezését és betanítását *Gönczi* János szülőkezelő végezte, a szereplők mind a tanyai lakosokból kerültek ki.

A *Szalkszentmártoni Ifjúsági Testvér Egyesület* másodikként tudósított bennünket a „Petőfi” nagy sikeréről, sőt hogy örömmük nagyobb legyen, fényképet is küldöttek. Az ő előadásuk egyik kedves érdekessége, hogy abban a házban folyt le, ahol valamikor Petőfi szülei éltek. Az előadásnak óriási sikere volt és többször meg kellett ismételné. A szereplők névsora: Szent Péter és Vajda: *Lakos* Béla; Petőfi: *Horváth* Sándor; I. magyar és Miska: *Hajos* Lajos; II. magyar és Endrődi: *Lukács* Lajos; I. angyal: *Gyenezs* Margitka; II. angyal: *Dömök* Terike; III. angyal: *Kristóf* Etelka; IV. angyal: *Buday* Gizike; Szentiványi: *Rózsa* György; Szentiványiné: *Hajos* Olga; Etelka: *Gyenezs* Ilonka; Miklós: *Mészáros* Lajos; Péterfi: *Orosz* Nándor; Zsuzsi: *Hajos* Zsófia. A darabot *Ecsedy* Zoltán tanító tanította be.

Kérjük, hogy mindenünnen, ahol előadásra került a „Petőfi” darab, küldjenek be tudósítást, esetleg fényképeket hozzánk, hogy megemlékezhessünk róla.

Szöreg ünnepe. Szociális jelentőségű napjai voltak *Szöreg* községnek. *Bodó* János nemzetgyűlési képviselő *Hermann* Antal egyetemi tanár és *Gulácsy* Sándor gazdasági tanár kíséretében érkezett a községbe, ahol előbb az ottani *népakadémia első tanfolyama nyitott meg*. *Hermann* professzor a népművelés nemzeti és politikai fontosságáról beszélt. *Gulácsy* Sándor pedig tájékoztatta hallgatóságát a búzatermelés vitás vonatkozásairól. *Henny* Ferenc esperes a műveltség jelentőségéről szólt. Másnap a gazdasági kör nagyteremben lélekemelő ünnep játszódott le: ekkor adták át a *Falu Országos Szövetség* díszoklevét *Kovács* Márton műkertésznek. *Bodó* képviselő, *Rózsa* Oszkár főszolgabíró, *Tóth* Károly főjegyző méltatták a kitüntetett férfit érdemeit. Délután a kör *közyűlést* tartott s ez *Bodó* díszelnökök, *Hermann* dísztagga választotta. Este hangversennyel összekötött mulatság volt, amelyen a szöregi dalárda is közreműködött. Az est *negyven ezer koronát* jövedelmezett az inségakció javára.

A debreceni Nagyerdőn állítják fel a Déry Frigyes múzeumot. Egészen kivételes áldozatkészség, a művelődési jelenségek és érdekek iránt való nagyszerű fogékonyság jellemzi egyik külföldre szakadt debreceni magyart, *Déry* Frigyes, akinek nevére most múzeumot akar emelni szülővárosa. Az intézet, amelynek megépítése az előzetes tervek szerint *több száz millió* koronába kerülne, magába fogja gyűjteni a Déry által vásárolt kiváló műbecsű festményeket, egyéb képzőművészeti és iparművészeti anyagot s más efféle. A városi tanács legutóbb elhatározta, hogy a múzeumot a Nagyerdőn építi fel.

A visszacsatolt nyugatmagyarországi községeket hivatalosan átvette a kormány. *Felsőcsatár, Alsócsatár, Kismarda, Nagymarda, Németkeresztes, Magyarkeresztes, Horvátlövő és Pornóapáti nyugatmagyarországi községeknek*, amelyeket a határkiigazító bizottság Csonka-Magyarországnak ítél, az elmúlt héten volt a *hivatalos átvétele*. A magyar csendőrség és vámőrség vonult be elsőnek a községekbe, ahol a *lakosság leírhatatlan lelkesedéssel és örömmel fogadta őket*. A házakon magyar zászlók lengtek s a templomokban ünnepies istentiszteletet tartottak. A magyar kormány képviselőjében *Villani Frigyes* báró vette át az új területet. A hivatalos átvétel után *Herbst* alispán vette át a visszacsatolt terület közigazgatását. Pornóapátiban a magyar csapatok díszfelvonulást rendeztek, utána pedig ünnepi ebéd volt.

Az iskoláitúli népművelésért. Jelentős és örvendetes intézkedést tett legutóbb a kultuskormány. Elrendelte, hogy valamennyi állami iskola *köteles helyiségeit az iskolán kívül népművelés (szabadoktatás stb.) céljaira átengedni*. Egyben hasonló intézkedésekre kérte fel az egyházi főhatóságokat is. Számos összeütközést, hatásköri bonyodalmat előz és szüntet meg rendelkezésével a kormány s olyan zavarokat küszöböl ki, amelyek a magyar kultúra fejlődését eddig erősen hátráltatták.

Országos gyűjtés Gárdonyi Géza mauzoleumára. Eger város polgármestere és főjegyzője megindító és költői *fehívt* bocsátottak közre, amelyben arra buzdítják az egész ország lakosságát, adakozzék a Gárdonyi Géza egri sírja fölé emelendő mauzoleum-díszkupolára. A bebekbástyai Sötétkapu és az Ókapu, amely negyedszáz évvel ezelőtt elszántan állta száz-ezernyi ozmán had szilaj zivatarát, 1922 november 1-én csendesen kitarult, hogy hódolattal köszöntse a magyar égboltra felszállott legújabb csillagot, a költőt. Nos, *nekünk meg kell becsülnünk őt azzal, hogy kincses sírja fölé építjük meg a kegyelet kápolnáját*. Hiszen Gárdonyi Gézának adósa minden meglett férfiú és nő, akinek gondterhes lelke az ő tiszta meséiben keresett megnyugvást és talált kárpótlást a jelen sivárságaiért; adósa a serdülő gyermek is, akinek fogékony lelke az ő írásából avatta példává a tünő idők multba vesző nagyságát és dicsőségét. Eger városa a maga részéről megtette, ami anyagilag megtehető, most magán az ország minden rendű és rangú lakosán sor: *Gárdonyi Géza mauzoleumára hálás köszönettel fogad minden adományt Eger város közpénztára*.

Megvalósítják a kézművesipari érdekképviseletet. A közeljövőben régóta érzett hiányt fog pótolni a törvényhozás, amikor *felállítja a kézműiparosság törvényes érdekképviseletét*. Az úgynevezett kézműveskamárak intézményes létrehozása már csupán rövid idő kérdése és a *hazai kisiparosság vezetői most dolgozzák ki azokat a kereteket, amelyek között a kisiparosok valamennyi érdeke megfelelő védelmet nyerjen*.

Petőfi emlékbélyegek kerülnek forgalomba. A magyar királyi posta minisztertanácsi határozat alapján ezentúl évenként jótékonyági postabélyegeket is forgalomba bocsát. Ezek három hónapig maradnak forgalomban s ez idő alatt úgy a bel-, mint a külföldi forgalomban érvényesek. Az idén ezek a jótékonyági bélyegek Petőfi Sandor emlékünnepével vannak kapcsolatban. A Petőfi-emlékpóstabélyegek 10, 15, 40 és 50 korona értékjelzéssel készülnek s azokat a postahivatalok százszázalékos felárlal fogják árusítani. A 10 koronás azurkék bélyegen Petőfi teljes alakja szavaló helyzetben látható. A 15 koronás sötétkék bélyeg képe a «János vitéz»-nek egy jelenetét ábrázolja. A 40 koronás vörösibolya bélyeg Petőfi hősi halálát ábrázolja. Az 50 koronás vörösibolya azt a jelenetét ábrázolja, amikor Petőfi Sandor a Nemzeti Múzeum lépcsőjének oldalán a «Talpra magyar»-t szavalta. A Petőfi-emlékbélyegek értékesítéséből befolyó jótékony adományok hetvenöt százalékát a «Hadirokkantak, özvegyek és árvák nemzeti szövetsége» fogja kapni, huszonöt százalékát pedig részben postai jöletti célokra, részben a Petőfi-társaság, valamint más később meghatározandó jótékony célokra fordítják.

Aki főös pénzét kórháznak adta. Jól esik a szemnek megpihenni egy-egy olyan eseményen, amely megvigasztal bennünket, hogy van még az emberiségben — emberség. Most éppen azt olvassuk egyik vidéki újságban, hogy egy *diszeli* asszony az oltáni Hangya-bolttól kapott vásárlási visszatérítést a legközelebbi kórháznak adományozta. Ime, egy «gyenge» asszonyi lélek, aki erőt és támogatást nem az államtól, a csonkaországtól vár, hanem a saját magáéból ad a köz segítésére.

Az állam könnyít a kisiparosok helyzetén. A Keresztény Iparosok Országos Szövetsége küldöttségileg tiszteltett a miniszterelnöknél és a pénzügyminiszternél és sürgős orvoslást kérték a kisiparosokat ért sérelmekre. A hatvantagú küldöttséget *Csilléry* András nemzetgyűlési képviselő vezette. Az Országos Szövetség nevében *Pálffy* Dániel szólt a miniszterelnökhöz, kit arra kért, hogy a pénzügyminiszterrel egyöntetűen vigyék keresztül, hogy az *adók behajtását megkönnyítsék, illetve ne kelljen a nehéz könyvvezetést végezniük*. *Müller* Antal arra kérte továbbá a miniszterelnököt, hogy a kézműiparosok és kisiparosok a Jegyintézet útján *olcsó hitelhez jussanak*. A miniszterelnök válaszában megígérte, hogy *mindent meg fog tenni az iparosság jogos kívánságainak kielégítése érdekében*. *Kállay* Tibor pénzügyminiszter pedig kijelentette, hogy a *kérelmeket teljesíteni fogja*. A pénzügyminiszter egyben tudatta a Baross Szövetséggel, hogy utasítani fogja a pénzügyi hatóságokat arra, hogy a *kisiparosok nem tartoznak anyagnyilvántartási könyvet vezetni*.

A Szalkszentmártoni Ifjúsági Testedző Egyesület tagjai a «Vasárnap» Petőfi szindarabjában.

Franciaország megszállotta a Ruhr-vidéket. Németországnak január elején kellett volna törleszteni a jövátételt. Jelenleg súlyos helyzetében azonban teljesen képtelen volt az óriási sarcot leróni s *hataldeket kért az antántól*. Az antánt miniszterelnökei Párisban ültek össze tanácskozásra a moratórium ügyében. A tanácskozáson *Poincaré* francia miniszterelnök igen szigorú és erélyes hangú javaslatokat terjesztett elő, amely szerint a németországi Ruhr-vidéket meg kell szállani, ha Németország nem fizet. *Bonar Law* és Olaszország megbizottja *mérsékelt álláspontot foglalt el*, de Poincaré oly merően ragaszkodott a szigorú rendszabályokhoz, hogy az államférfiak között megegyezésre semmi kilátás sem volt. Az értekezlet végül is *kudarccal végződött, az antánt között megbomlott az egység*. Anglia kijelentette, hogy nem hajlandó a megszállásban résztvenni, mire Poincaré kijelentette, hogy *Franciaország egyedül hajtja végre a büntető akciót*. Ez meg is történt s *a francia csapatok a Ruhr-terület nagy iparvárosait birtokukba vették*. Németország a megszállásra az anyagi szállítások beszüntetésével felelt, Berlinben pedig *félmilliónyi tömeg tüntetett az antánt újabb erőszakossága ellen*.

Meghalt az orosz-japán háború egyik vezére. *Tokióban* elhunyt *Shimamura* tengernagy. Az admirális egyike volt az orosz-japán háború vezérmembereinek és a világtörténelmi nevezetességűvé vált portarturi ütközetben *Togo* tengernagy oldalán működött közre az orosz csatahajók elsüllyesztésében. Mint a japán hajóhad vezérkari főnöke, rendkívül haditetteket vitt végbe és ezekkel maradandóan írta bele nevét a harcászati történelmébe.

Konstantin volt görög király meghalt. Konstantin volt görög király Palermóban meghalt. Ez a hír egy tragikus sorsú király kálváriajárásának megszűntét jelenti. Konstantinnak már trónrajutását is véres esemény tette lehetővé. 1913-ban ugyanis *atyját Szalonikiban meggyilkolták* s ekkor került ő Görögország trónjára. Uralkodói ténykedéseiben mindig a bölcs megfontolás, a békés szellem és a görög nép iránti szeretet nyilvánult meg. A világháború kitörésekor az ántánt kényszeríteni akarta Görögországot a háborúban való részvételre, ami ellen Konstantin heves ellenállást fejtett ki. A háborúspárti Venizelosz azonban megnyerte a népet az ántánt számára. Konstantint 1917 nyarán *Jonnart* ántántmegbízott segítségével *eltávolították Görögországból*. A király Svájcban volt kénytelen a száműzetés szomorú kenyérét enni. A háború végeztével, 1919-ben, a görög nép belátva hibáját, az ántánt ellenkezése ellenére *egyhangúlag visszahívta koronás fejét*, aki a mult év végéig zavartalanul uralkodott ismét. Ekkor azonban Görögország újabb háborúba sodródott, majd jött a katonai lázadás, amely elsöpörte Konstantint a trónról. Utóda fia, György herceg lett, aki ma is Görögország királya. Konstantin *sógora volt II. Vilmos német császárnak* s rokonsága révén is *nemétbarát politikát folytatott*, de viszont az ántánttal is került minden összeütközést. Hogy a görög nép ma ily válságos időköt él, valóban nem Konstantin hibája, hanem önmagáé, mert rútul cserbenhagyta azt az embert, aki mindig népe boldogságáért küzdött. A sok meghurcoltatás és a második száműzetés szenvedései okozták Konstantin halálát is. A királyt Nápolyban temették el ideiglenesen.

Az oláh kormány érvénytelenítette a háború óta kiállított magyar okleveleket. Ismeretes még, mennyire felháborodott a liberális tábor akkor, amidőn a keresztény magyar egyetemi ifjúság követelte, hogy az idegen fajúak és nemzetiségűek diplomájára vonatkozóan is mondják ki a numerus clausust. Most ugyan azt *megtette* az oláh kormány s kimondotta, hogy a *magyarországi egyetemek által 1916. augusztus 15-től kezdve kiállított oklevelek Románia területén érvénytelenné válnak*. Mint értesülünk, *Kiehbelsberg* Kunó gróf kultuszminiszter értekezletet fog összehívni, amelyen megbeszéljük ezt a sérelmet, azután pedig tárgyalásokat kezd az oláh kormánnyal a rendelet orvoslása tekintetében, amely alkalommal a *viszonosság jogra fog hivatkozni*. Jellemző egyébként, hogy az oláh kormány numerus claususa miatt nem zúdul fel a magyarországi liberális sajtó s azok, akik annak idején felháborodtak a magyar egyetemi ifjúság követelésén.

Héjjas Ivánt felmentette a bíróság az ízgatás vádja alól. A budapesti büntető járásbírószágon megtartották a tárgyalást Héjjas Iván ismert ügyében. Héjjas az Ébredő Magyarok Egyesületének egyik gyűlésén tudvalevőleg azt a kijelentést tette, hogyha a magyar ég bármely táján menydörög vagy villámlik, akkor Budapest számára, *ő lesz az istennyila*. A tárgyaláson fel-

olvasták Héjjas Iván vallomását, amelyben kijelentette, hogy igenis használta a kifejezéseket, de nem érti, hogy miért ijedt meg erre Budapest lakosságának egyrésze. *Csak azok ijedtek meg, akik a jogrendben ma sem bíznak és nem akarnak és nem tudnak belenyugodni*. A bíróság ezután kihirdette az ítéletet, amely szerint Héjjas Ivánt *felmenti az ízgatás vádja alól* azzal az indoklással, hogy a Héjjas által használt kifejezések nem alkalmask arra, hogy a magyar nép bármely rétegében is féltelmet keltsenek.

Mennyit termelt és fogyasztott az ország kisiparossága? A magyar királyi központi statisztikai hivatal legutóbb valamennyi polgármesterhez, községi és körjegyzőhöz és az összes ipartestületek elnökségéhez felhívást intézett, amelyben a *kisiparosság* érdekeihez igazodva, aziránt tudakozódik, vajjon *mennyit termelt és fogyasztott legutóbb az ország kisiparossága?* Mi is megjegyezzük, hogy az adatgyűjtés egyáltalában nem irányul a kisiparosság anyagi megrövidítésére, ellenkezőleg, az állami pénzügyi politika pontosabb, alaposabb berendezésére kíván segítséget nyerni.

Pénzbírsággal sújtják a fegyelmetlen utasokat. Az utazó közönséget erőlyes intézkedéssel akarja rendhez szoktatni a MÁV igazgatóságának most készülő rendelete. A kalauzok ugyanis felhatalmazást fognak kapni, hogy azt az utast, akit azon kapnak rajta, hogy *cipővel az ülésekre lépett, többszáz korona pénzbüntetéssel sújtják*. Aki a fizetést megtagadja, a legközelebbi állomáson a csendőrségnek vagy a rendőrségnek átadják és az utazásból *kizárják*.

Elítélték a debreceni vallásgyalázó újságírókat. Ismeretes még *Löblovics* József debreceni újságíró ügye, aki egy kabaré-előadáson gyalázatos kijelentéseket tett Szűz Mária nevével kapcsolatban. Ezt az ügyet szövétték a parlamentben is s a debreceni magyar lakosság felháborodása folytán már másnap kénytelen volt a gyalázkodó szerkesztő lapját elhagyni. Az ügynek folytatása lett a debreceni járásbírószágon, amely felelősségre vonta Löblovicsot. Az *ügyesség vallás elleni kínággással* vádolta meg Löblovicsot, akit a járásbírószágon a tanúkihallgatások után bűnösnek is mondtott ki a terhére rótt vádban és ezért *hatnapi elzárásra ítélte*. Az ítélet ellen az ügyész fellebbezést jelentett be.

A debreceni öregek szomorúsága. A debreceni öregek embe- reknek, nénikéknek, akiknek minden földi dolog hívságos volt már, életük alkonyán eddig csak egyetlen vágyuk maradt meg: az, hogy temetésükkor megkonduljon az öreg Rákóczi harang, Debrecen ösrégi büszkesége. A harangot Rákóczi György fejedelem adományozta Debrecen városának s mint az egykori feljegyzések írják: *«a földi sanyarúságok elfeledéséül»*. A földi sanyarúságok ma már annyira megkoskodtak, hogy Debrecen öregeinek legnagyobb része le kell majd mondjon, hogy az öreg harang adja meg nekik a végtisztességet. A város ugyanis közhírré tette, hogy a nagy drágaság miatt kénytelen fel- emelni a harangozás díját: ezután a Rákóczi-harang három ezer koronáért fog megkondulni.

Tízmillió korona pénzbüntetésre ítélték egy valutacsempészt. A detektívek tettenétek a keleti pályaudvaron egy *Spiegel* Miksa nevű lengyelországi hivatalnokot, aki a Fratkuothgyar tisztviselője, amikor éppen *tizenegyszer frankot, kétezeröttszáz svájci frankot, háromszáz dollárt, ötezernégyszáz szokott és hat ezer francia frankról szóló csekket akart külföldre csempészni*. Ezeknek a valutáknak az értéke körülbelül nyolcmillió korona. Spiegel alig két perccel a vonat indulása előtt tartóztattak le a detektívek bizalmas feljelentés alapján s amikor megmotozták, *cipője talpa közé varrva, a harisnva szárában és a ruha belétsébe varrva tolaták meg a valutákat*. Előállították a főkapitányságon, ahol beis- merte, hogy két esetben már hatvan millió lengyel márkát csempésztett ki. Előadása szerint a valuták kicsempészésével több budapesti posztónagykereskedő bízta meg. A rendőrség megállapította, hogy *nyolcvanegy kereskedő adott a devizaközpontra megkerüléssel Spiegelnek valutákat s ezért megindították ellenük a kihágási eljárást*. Spiegel a VII. kerületi kapitányság *tízmillió négyezer korona pénzbüntetésre*, azonkívül hathónapi elzárásra ítélte. Spiegel nyomban átkisérték a tolonchába,

Személyforgalom Berlin és London között repülőgépen.

Az utasok podgyászeit elhelyezik a gépnek erre a célra fenntartott helyére.

Madách Imre íróasztala.

Lenin megnémult. Egyre-másra érkeznek hírek arról, hogy az orosz szovjet koronázatlan királya, *Lenin*, gyógyíthatatlan, súlyos beteg. A sok ellentmondó hír közül azonban egy sem árulja el, hogy igazában milyen betegségben szenved az orosz népbiztos. Legutóbb egy berlini kiváló orvostanárt, *Förster* professzort hívták sürgősen Moszkvába Lenin beteggyárhoz. Haza utaztában az orvost megrohanták az újságírók, de nem tudtak kicsikarni belőle semmi közelebbi felvilágosítást Lenin betegségére vonatkozólag. A népbiztos közvetlen közeléből kiszivárgó hírek szerint azonban Lenin csakugyan végét járja, napok óta nem beszél s úgy látszik, *teljesen el is vesztette beszédképességét*. Hír szerint a moszkvai szovjetvezéreknek most mindennél nagyobb gondjuk, hogy kit válasszanak meg Lenin helyére.

A földkéreg emelkedése és süllyedése. A legkisebb földrengések alkalmával is megdöbbenéssel észleli az ember, hogy a föld, amelyre ő házait s minden más értékét, mint biztos alapra helyezte, egyáltalán nem az a nyugodt, változatlanul pihenő tömeg, aminek általában látszik. Évszázadokon keresztül folytonosan változott a föld arculata, hegyek keletkeztek, tengerek változtatták helyeiket, szigetek emelkedtek az óceánok végeláthatatlan víztömegének közepén. Ezeket a változásokat azonban ritkán lehet szemmel kísérni s lefolyásukat pontosan megfigyelni. A földkéreg változása történő mozgásának, süllyedésének és emelkedésének egy páratlanul szép példáját szemlélhetjük Olaszországban Pozzuoli falucska mellett. Pozzuoli falu Nápoly közelében fekszik. A falu határában három tizenkét méter magasságú kőoszlop emelkedik. Ezek az oszlopok egy még a rómaiak korában épült s későbbi időkben a vulkáni hamu által eltemetett római templom romjából maradtak meg. A talajtól fölfelé számított három és fél méter magasságig az oszlop fölülete síma, a következő három méteren át, mintha apró furók jártak volna át s a legfelső része ismét teljesen síma. Ez a három különböző réteg beszédes emléke a múltnak. A tudományos vizsgálat megállapította, hogy ezeknek az oszlopoknak a megépítése idején itt szárazulat volt, később azonban vulkáni hamu temette be a vidéket egészen a három méter magasságig. A vulkáni működés megszűnte után újlag megváltozott a vidék képe. A szárazföldnek ez a része nagymértékben lesüllyedt s az így keletkezett süllyedésbe a tenger benyomult. A tengervízben élő úgynevezett fűrókagylók keresztül-kasul fűrták

Sepapis templomának a víz alá süllyedt oszlopaít, innen erednek tehát az oszlop közepe táján a fűrási nyomok. Később azután ismét emelkedett a vidék felszíne, visszahúzódott régi medrébe a tenger, s szárazra jutottak a romok — de nem sokáig maradtak így, mert egy újabb vulkáni kitörés ismét eltemette a vidéket annyira, hogy 1749-ben, mikor az oszlopokat fölfedezték, a tizenkét méter magas oszlopok csak három méter magasságra emelkedtek ki a vulkáni hamuból. Tehát csak a későbbi régészeti célokból eszközölt ásások hozták őket ismét napvilágra. Miután pedig az oszlopok körül talált régiségekből bebizonyosodott, hogy ezeknek építési ideje csak a rómaiak idejéig vezethető vissza — késégtelen bizonyítékát szolgáltatják annak, hogy rövid kétezer év alatt a földkéreg ezen a vidéken két ízben is jelentékenyen emelkedett és süllyedt — és hogy hatalmas erejű vulkáni működés két ízben temette el az egész vidéket. (Dr. K.)

TRÉFÁK

Ha a párdúc beszélni tudna...

Férj és feleség nézegetik a fenevadakat az állatkertben. Az asszony megszólal egy ketrec előtt:

— Ó, ha ez a párdúc beszélni tudna, mi mindent mesélne a sivatagok világáról...

— Azt hiszem — mondja a férj — első szava az lenne, — ha beszélni tudna — hogy ő nem párdúc, hanem *leopárd!*

A hős.

A barátnök körében meséli a fiatal asszony borzalmas kalandját:

— Rettenetes volt, ami tegnap éjjel történt velem. Körülbelül két óra felé volt, amikor valamilyen zajra fölébredtem. Megijedtem, az álom mindjárt kiment a szememből s hallgattam néhány pillanatig. Azután fölgyújtottam a villanyt. És amikor óvatosan körülnéztem, egy férfi lábszárait láttam kinyúlni az ágyam alól.

— Brrr... Jajj... — sópáncodtak a barátnök s maguk is megrettentek a férfilábaktól.

— Biztosan betörő volt! — mondotta az egyik leány azután. — Dehogy, — felelte az asszonyka — *a férjem volt, aki szintén halgatta a zajt!*

Szószerint vette.

Az ifjú párhoz gyönyörű beszédet tart a pap s az asszony-nak lelkére köti, legyen hű az urához és kövesse őt mindenhol. A menyasszony a fejét csóválja s kissé értelmetlenül szól közbe:

— Jaj, tisztelendő úr, ennek okvetlenül meg kell lennie? A férjem — *levélhordó!*

Az automata.

Két fiú találkozik.

— Képzeld, mi történt velem — mondja az egyik. — Tegnap bedobtam egy automatába tíz koronát és kijött egy százkoronás.

— Az semmi — mondja a másik. — A multkor bedobtam egy követ a házba és kijött — *a házmester.*

Korcsmában.

Fiú: Papa, milyen hatása van a bornak az emberre?

Apa: Duplán lát, édes fiam. Nézz oda például, ott két ember üldögél. Ha én most be lennék csipve, úgy látnám, mintha négyen volnának.

Fiú: De hiszen papa ott csak *egy ember ül!*

A gond.

— Jónapot Buxbaum úr. No, milyen jókedvű. Talán bizony nincs semmi gondja.

— Bizony nincsen.

— Hát az hogyan lehet?

— Úgy, hogy egy külön embert tartok magamnak, aki a gondjaimat viseli.

— Mennyi fizetést ad ennek az embernek?

— Havonta 25 ezer koronát.

— Na és honnan veszi ezt a pénzt?

— Lásd, ez az ő *legelső gondja!*

A ZÖLD KÁRPIT

DETEKTIVTÖRTÉNET
IRTA: UNDI IMRE

(7. folytatás.)

Igy feltétlen szándékosságot kellett feltételeznem a páncélszekrény ajtajába csipetett fátyoldarabról és a levegőben terjedő tubarózsaillatról. E két körülmény nő jelenlétét lett volna hivatva bizonyítani és én ebből tudtam meg, hogy nő egyáltalában nincs a játékban. Nem is szólok arról, hogy a parfümöt a hölgyek ruháikra permetezve használják, nem pedig olyképp, hogy szertecsdöpögtessek maguk körül a földön, amerre járnak. Ezeket a földrejtett illatszercsdöppeket pedig megtaláltam.

— Ismétlem, ilyen előzmények tudatában kezdtem megmagyarázni magamnak azt a bűnjelet, amelyet véletlenül akkor vettem észre, mikor az illatszercseppek vizsgálata közben lehajoltam a padlóhoz. Az üzleti pult külső peremének alján egy mogyorónagyságú barna, ragacsos gyurmát vettem észre. A körömöm segítségével gyorsan lefejtettem a falapról és később beható vizsgálat alá vettem.

— A laposra nyomott gyurma felső felében, mely a fával érintkezve sima volt, egy gyöngyszem volt látható. Sokkal érdekesebb volt azonban az alsó része. Egy hüvelykujj világosan kivehető nyomai voltak rajta. Nagyítólencsével a lenyomó ujj epidermiszének vonalrajza tisztábban volt kivehető ezen a cukormasszán — mint megállapítottam — mintha valakinek kifejezetten az ujjlenyomatát veszik valamilyen — mondjuk — bűnügyi vizsgálat céljából.

— Ez a fölfedezés valóban komoly gondolkodóba ejtett. Megéreztem, hogy a titok fölfedezése ennek a körülménynek a helyes magyarázásában rejlik. Jóllehet eleve számoltam az önök fondorlatosságával, nem mertem éppen csejt sejtteni, mert hiszen egy ember élesen lerajzolt ujjnyomáról van szó, amit a daktiloszkópiai tudomány mai fejlettségével a föld kerekiségének bármely rejtett zugán föl lehet találni. Itt fordult meg tehát a játék és itt ismertem meg az önök fortélyán kívül határtalan vakmerőségüket és aljasságukat!...

Philmont Theodore föl akart ugrani e szavaknál, hogy a detektivre vesse magát, ha erős karok meg nem ragadják és vissza nem kényszerítik.

— Sose mímélje a fölháborodást, kedves Philmont — folytatta Cagnard. — A szavak, melyek elhagyták ajkamat, tudom, kemények voltak, de mily halvány kifejezések azok az önök sötét gonoszságának jellemzésére! A közönséges útonállóknál is megbecsüljük azt, hogy tettüket a saját kockázatukra követik el, de maguk ketten két más ember szenvedése árán akartak orzolt milliókon nyert örökökben tozódni: egyikén, akit kifosztottak, másikén, akit maguk helyett akartak a megtorló törvény kezére juttatni!...

IX.

Az aranybilincs.

— De tovább folytatom következtetésem, melyek elvezettek minket ebbe a szobába — mondotta a detektív. Az eddig elmondottak alapján azt igyekeztem megállapítani, hogy a gyöngyszem a ragadós cukorral miként került a kiszolgáló asztal fedőlapja alá. Vincent ékszerész kihallgatása rögtön világossá tette előttem a helyzetet. A török kárpitos első látogatása alkalmával csakugyan ellopta az egyik gyöngyszemet. Még pedig olyképp, hogy míg Vincent az ezüstoldatot kereste, a ragadós cukor segítségével odaillesztette rejtekhelyére. A gyöngyöt ellopta, anélkül, hogy nála lett volna, ám valami más alkalommal akár ő, akár cinkostársa minden feltűnés nélkül elvihette volna. De miért nem vitte el, mikor a tapétázás

közben száz alkalma is nyílt volna rá? És vajjon érdemes volt-e ezt a néhány frankos tolvajlást megkockáztatni, amikor aligha más célzattal kereste fel az ékszerészt, minthogy kitapétázhassa a bolthelyisége falát? És mi oka lehetett viszont ennek a szándéknak?

— Az ujjlenyomat azonban mindezeket a kételkedéseimet elhalványította. Mikor nagyítótükörről lefényképeztettem a hüvelykujj nyomát, első dolgom volt a bűnügyi nyilvántartóban utánanézni, hogy vajjon nem oly ember-e, akinek valaha dolga akadt a rendőrséggel? A vizsgálódás csakhamar meglepő eredményre vezetett. Megtaláltam az ujjnyomat gazdáját. A nyilvántartó a következő adatokat mutatja:

«Halil Juszuf harminchétéves, novibazari születésű török alattvaló, cukorkaárús, lakik Breton-utca 219. szám alatt. Honfitársát, Raga Achemet, huszonnyolc éves, dedeagaci születésű embert feltételezésből súlyosan megsebezte. A párisi büntetőtörvényszék Halilt két évi fegyházra ítélte.»

Alább vörös tintával bejegyezve a következő sor állt:

«A büntetést kitöltötte.»

— Ez a fordulat — azt hittem — kezembe adja a bűnöst. Halil a fegyházban sok gonosztevővel érintkezett és valamelyik kiszabadult fegyencársával követhette el a rablást. Azonban az ujjlenyomatra épített terveket épen a titokzatos ujjnyom döntötte romba. Mert eszerint a török kárpitosnak nem másnak, mint Halil Juszufnak kellett lenni. Halil fényképéből azonban Vincent ékszerész sem a kárpitost, sem pedig a munkában segédkező társát nem ismerte fel! Egy darabig azt hittem, hogy talán a fénykép nem egészen jó, vagy az ékszerészt megcsalja az emlékezete. De ekkor egy gondolat cikázott át az agyamon... Hátha az ujjlenyomatot, Halil Juszuf ujjlenyomatát készen vitték oda és óvatosan, keztyűs kézzel ragasztották föl a deszkára, hogy ez is bűnjel legyen!!?

— Ekkor sürgönyöztem Vincentnek, aki válaszával beigazolta föltevésemet: a török látogató keztyűt viselt. Ennél a pontnál jöttem annak a tudatára, hogy az igazi tettes a legfurangosabb eszközökkel, hogy fedje magát, egy olyan ember rovására szolgált ki szinte csalahatatlan bizonyítékokat, aki már a rendőrség szemében eleve gyanús, mert hiszen fegyenc volt, a bűnössége föltehető és szava nem ér többet a hazug emberek szavánál... De ugyan ki tudhatott Halil Juszufról, erről az egyszerű cukorkaárúsról; ki tudhatta, hogy fegyházban töltött két esztendő? Ki más, mint aki a közelében él, a közelében lakik, oly kis körzeten belül, ahol még az emberek tudnak egymás dolgairól.

— Hogy biztosítsam magamat, több lap szerkesztőségében föntjártam; így a Matin-nél is és utánanéztam a régebbi újságévfolyamokban, hogy vajjon mikor Halil tettét elkövette és mikor bűncelekményét a bíróságon tárgyalta, megemlékeztek-e róla a hírlapok? Meg kellett ezt tudnom, mert kutatásom sokkal nagyobb örögre tágult volna, ha az eset a nyilvánosság útján ezer és ezer ember tudomására jutott. Azonban kedvezett a véletlen. Akkortájt viharos ülések voltak a kamarában, Azonkívül Franciaországnak a gyarmatokon viselt háborúja is válságosra fordult, úgy hogy ennek az alapjában véve teljesen szürke kis hírnek egy lap sem tudott helyet szorítani az oldalakra terjedő nagy cikkek miatt. Így azután a nyomozást az előbbi föltevés alapján folytattam.

**CSALÁDI-ISKOLAI-
SZÍNHÁZI MOZI
AKAR?-IRJON!
HATSCHÉK FARKAS MESTER
IV. KÁROLY-KÖRÚT 26.**

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; minden előleg nélkül, szorosan a megállapított jutalékért eléri a leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyay-u. 19.

Szakorosi-rendelő vér- és nemibetegek részére. **Erst** salvarsan-oltást!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32., I. em. 1. (Rókusfal szeptemb.)

Hegedű, klarinét, teljes zenekari felszerelés, községi dob, kürt, harmonika, ocarina, zongora, gramofon és lemezek a legolcsóbb árban
STERNBERG HANGSZERGYÁR
VII., Rákóczi-út 60. (Zenepalota.) **Árjegyzéket bérmentve.**

REFORM-FOGÁSZAT.
Műfog kancsukba foglalva 500 K. Reform lemezen műfog 1000 K. Reform műfog szápadlásmentes 1500 K-tól 2000-ig. Amerikai porcelán fogkorona 2000 koronától. Plombák, fogtisztítás mérsékelt áron. Vidékieknek soron kívüli rendelés egész nap. Vasár- és ünnepnap 10-1-ig. Dentist **FENYVESI MÉNYHÉRT** fogászati intézete, Budapest, IX. ker., Ráday-utca 5. szám. (Kálvin-tér mellett.)

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű szinbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsíros-bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a „**HANGYA**” CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

Munkáscipők nagy választékban.

MRAVKÓ JÓZSEF
puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.
Elvállal: mindentféle fegyver javítást, átalakítást, felújítást és belövését.
Elad: elsőrangú gyártmányú golyós, sörtes, ismétlő és automata vadászfegyvereket, pisztolyokat, revolvereket, összes vadászati cikkeket
Legjobb minőségű mindenemű golyós-, sörtestöltények, löszerek.

Dr. Héray Andor

«Országos Földbirtokrendező Biróság» által engedélyezett ingatlanforgalmi vállalata.
Budapest, IX., Rákóczi-utca 11., földszint 1.

HARANGOKAT

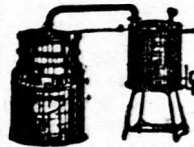

tiszta harangereből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Országos Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a
Harangművek r.-t.
„Ecclesia” alapítása
Budapest, IV., Irányi-u. 27.

Ekek, ekealkatrészek, boronák, kapálóekék, fűkaszalók, marokrakó és kévekdő aratógépek, lógereblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcséplőkészletek, szecskavágók, répvágók, darálóok, morzsolók a minden egyéb gazdasági gép és szerzőm a

„**HANGYA**” mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

Vörösréz pálinkafőző- és mosóüstök

központi és mezőgazdasági szeszfőzdeberendezés. Dupla üstök álló és buktatók. — Vízmelegítő minden formában. Szontagh Pál részárnyár (cégtől) Terény Samu, Budapest, IX. ker., Öllői-út 19. szám.

Legszebb ajándék a könyv

Olvasni tudó gyermekeinknek semmivel sem okozhatunk nagyobb örömet, mint Buday Barna lebilincselő érdekes könyvével, melynek

TITKOK FÖLDJE

a címe.
A könyvet művészi kivitelű képek díszítik.
Megrendelhető a kiadóhivatalunkban 100 koronáért. Portóért 47-50 kor. küldendő.

ELSŐ MAGYAR HANGSZERŐYÁR STOWASSER

kir. udvari művész
BUDAPEST,
II., Lánchíd-u. 6.
Általánosan elismert legjobb, világos hangszerek készítői.
Legnagyobb gyár.
javítások és hangoldások megkötésébe.

Egy darabból kalapált

Vörösrézüstök

legjutányosabban kaphatók
Nagy Igda cégnél
Budapest, Károly-körút 2.
Alapítástól 1923. Telefon: János 105-16

Nyersbőröket

(róka, nyest, görény, nyúl, stb.)

a legmagasabb napiáron veszünk.

TEUTSCH JÁNOS és **FIA**
nyersbőr- és szőrmeárú nagykereskedők
Budapest, V., Nádor-utca 14. sz.

Ruházati

szükségletét

legelőnyösebben a

„HANGYA”

vidéki szövetkezeteiben szerezheti be!

HÁLÓSZOBÁK

ebédők, teljes lakberendezések legolcsóbban készítői, **BODON** műasztalos bútorárúházaiban, **Pérfy Sándor** u. 42., Oray-térnél. Vidékieknek díjtalan csomagolás és szállítás.

Üzenet a könyvrendelőknek.

A Vasárnap és Falu naptára már az utolsó példányig kifogyott. Az *Új Barátság*, *Nagy képes családi*, *Nagy képes szentesaládi és Amerikai magyarok naptára*, *Nagy képes regélő naptár* és a *Familien Volkskalender* című 1923. évi naptárainkból már csak igen kevés áll rendelkezésünkre. Felkérjük tehát mindazokat a t. olvasóinkat, akik még nem vásárolták a Hangya szövetkezetekben, vagy a lap-elárúzóinktól 1923. évi naptárainkból, hogy siessenek megrendelésüket mielőbb postára adni, nehogy naptáraink fogytával kénytelenek legyenek selejtes ponyva naptárakra pénzt pocsékolni.